

PITANJA I ODGOVORI

Radno aktivna populacija u središtu je interesa cjelokupnog društva. Sve nas vesele dobri pokazatelji o povećanju proizvodnje, dobroj turističkoj sezoni, povećanju broja zaposlenih, manjem broju ozljeda na radu. U okruženju golemih svjetskih problema svi postajemo svjesni da svatko od nas mora odraditi svoj dio posla, pokrenuti svoj kotačić, kako bi usklađeno pokretanje svih sastavnica društva donijelo tako željene pozitivne pomake.

Naše vrijeme je vrijeme modernih tehnologija, informatizacije, velikih brzina i velikih doseg. Svaka institucija i sustav nastoji racionalizirati svoje troškove, ali i troškove (i vrijeme) suradnih sustava i institucija. Tako i Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) nastoji iz dana u dan, kako prema osiguranim osobama tako i prema poslodavcima, učiniti pomake i smanjiti troškove poslovanja. Zato smo smanjili broj primjeraka prijave o ozljedi na radu, odnosno profesionalnoj bolesti, koje dostavlja poslodavac, s osam primjeraka na pet primjeraka, jer smo s nekim institucijama uspostavili dostavljanje podataka elektroničkom poštom.

Također se vodi briga da sve dijagnostičke postupke koji se obavljaju tijekom provođenja specifične zdravstvene zaštite, bilo u ugovornim zdravstvenim ustanovama ili suradnim ustanova-

ma, ne terete sredstva poslodavca. To se odnosi na neke specifične dijagnostičke postupke koje rade neke ustanove ili institucije izvan zdravstvenog sustava, a bitni su za definitivnu ocjenu zdravstvenog stanja radnika na nekim radnim mjestima s posebnim uvjetima rada.

Ponovno, sa zadovoljstvom ističemo da poslodavci sve više vode brigu o svim detaljima u promjeni opisa radnog mjesta i rasporeda radnog vremena svojih radnika, kako bi im na vrijeme osigurali provođenje odgovarajuće zdravstvene zaštite.

1. Koliko primjeraka tiskanice prijave o ozljedi na radu treba dostaviti poslodavac Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje s obzirom na izmjene Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti, koje su stupile na snagu dana 21. srpnja 2015. godine, ako se ozljeda radnika dogodila prije tog datuma?

Danom stupanja na snagu Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (N.N., broj 79/15.), prijava o ozljedi na radu, odnosno profesionalnoj bolesti popunjava se u pet primjeraka, i to za: obveznika podnošenja prijave, osiguranu

osobu, nadležnog doktora specijalistu medicine rada, izabranog doktora opće/obiteljske medicine te Zavod.

S obzirom da je navedeni Pravilnik stupio na snagu dana 21. srpnja 2015. godine, od tog datuma potrebno je dostavljati pet primjeraka tiskanice prijave o ozljedi na radu, neovisno o tome kada se ozljeda radnika na radu dogodila, uvažavajući članak 130. važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju kojim su propisani zastarni rokovi podnošenja prijave o ozljedi na radu.

2. Radnica se ozlijedila u prometnoj nezgodi prilikom dolaska na posao. Policijskim zapisnikom o očevidu utvrđeno je da je protiv drugog sudionika nezgode podneseno izvješće o počinjenom prekršaju, dok je radnica novčano kažnjena zbog nekorištenja sigurnosnog pojasa u vožnji. Utječe li navedeno na priznavanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu?

Budući da je, u vezi s predmetnim događajem, koji je rezultirao ozljedama, utvrđen prekršaj osiguranice iz članka 163., stavka 1. važećeg Zakona o sigurnosti prometa na cestama, na temelju kojeg je osiguranica novčano kažnjena, stajalište Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje je da se radi o skrivljenom i nesavjesnom ponašanju u prometu u smislu članka 67., točke 1. važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Navedenom odredbom propisano je da se ozljedom na radu ne smatra ozljeda odnosno bolest do koje je došlo zbog skrivljenog, nesavjesnog ili neodgovornog ponašanja na radnome mjestu, odnosno pri obavljanju djelatnosti, kao i na redovitom putu od stana do mjesta rada i obrnuto.

U pojedinim upravnim presudama, međutim, zastupljeno je shvaćanje da nije svaka prekršajna odgovornost, odnosno skrivljeno ponašanje osiguranika u prometu, razlog nepriznavanja ozljede na radu, već samo ako je takvo postupanje izravno prouzročilo odnosno pridonijelo samoj ozljedi. U skladu s navedenim stajalištem, ovi-

sno o okolnostima slučaja, pribavlja se u postupku utvrđivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja i stručno-medicinsko mišljenje u skladu s odredbama Pravilnika o ovlastima, obvezama i načinu rada liječničkih povjerenstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (N.N., br. 08/15., 17/15. i 41/15. - ispravak).

3. U sklopu specifične zdravstvene zaštite indicirano je da bi radnik, u skladu sa svojim zdravstvenim stanjem, trebao obaviti dodatne pretrage zbog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za daljnji rad, a koje pretrage ne obavljaju ugovorne ustanove Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Kakvo je postupanje u takvim slučajevima, odnosno mogu li se navedene pretrage ipak obaviti na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje?

Kada je u sklopu specifične zdravstvene zaštite potrebno uputiti osiguranika zbog provođenja određenih specijalističkih pregleda odnosno dijagnostičkih postupaka na sekundarnoj ili tercijarnoj razini zdravstvene djelatnosti, tj. na razini zdravstvenih zavoda, doktor specijalist medicine rada izdaje uputnicu na tiskanici koja je propisana općim aktom Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) kojim se uređuju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

U skladu sa člankom 18., stavkom 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (N.N., br. 80/13. i 137/13. – u daljnjem tekstu: Zakon) osiguranici pravo na ovakve specijalističke preglede odnosno dijagnostičke postupke mogu ostvariti na teret sredstava Zavoda u zdravstvenim ustanovama i kod privatnih zdravstvenih radnika s kojima je Zavod sklopio ugovor o provođenju zdravstvene zaštite, na način i pod uvjetima utvrđenim Zakonom i općim aktima Zavoda.

Iznimno, u skladu sa člankom 3., stavkom 5. Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju specifične zdravstvene zaštite (N.N., br. 47/14. i 157/14.), ako je u sklopu specifične zdravstvene zaštite potrebno uputiti osiguranika na provođenje određenih dijagnostičkih postupaka koje ne obavljaju ugovorne zdravstvene

ustanove/ugovorni privatni zdravstveni radnici (u daljnjem tekstu: ugovorni subjekti), a koji ugovorni subjekti imaju sporazum o suradnji s provoditeljima takvih postupaka, Zavod će omogućiti plaćanje takvih postupaka njihovim provoditeljima putem ugovornog subjekta.

4. Radnik je zaposlen na poslovima s posebnim uvjetima rada, a na temelju rasporeda radnog vremena taj će rad obavljati i noću. Treba li poslodavac prilikom upućivanja radnika na periodični pregled zbog redovitog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za navedene poslove izdati i posebnu uputnicu za zdravstveni pregled radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti radnika za noćni rad?

Dana 28. 3. 2015. godine stupio je na snagu novi Pravilnik o sadržaju, načinu i rokovima zdravstvenih pregleda noćnih radnika (N.N., br. 32/15.); (u daljnjem tekstu: Pravilnik), kojim su regulirani zdravstveni pregledi radnika koji rasporedom radnog vremena rad obavljaju noću.

U skladu s odredbama navedenog Pravilnika, zdravstveni pregled noćnog radnika obavlja se na temelju uputnice za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti koju izdaje poslodavac (obrazac NR-1) koja je sastavni dio navedenog Pravilnika.

Iznimno, na temelju članka 2., stavka 3. navedenog Pravilnika, *pregled noćnog radnika koji obavlja poslove s posebnim uvjetima rada* provodi doktor specijalist medicine rada pri ocjeni zdravstvene sposobnosti za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada te istovremeno ocjenjuje i zdravstvenu sposobnost za noćni rad takvog radnika. U navedenom slučaju pregled noćnog radnika obavlja se na temelju uputnice za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti radnika (obrazac RA-1) iz članka 4. Pravilnika o poslovima na kojima radnik može raditi samo nakon prethodnog i redovnog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti (N.N., br. 70/10.).

Kada radnik radi na poslovima s posebnim uvjetima rada, tijekom kojeg će na temelju rasporeda radnog vremena taj rad početi obavljati i noću te biti raspoređen kao noćni radnik, poslodavac ga je dužan uputiti na prethodni zdravstveni pregled zbog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za rad noćnog radnika. Radi se o prethodnom pregledu u slučaju promjene uvjeta radnog mjesta na način da ono, uz dosadašnje poslove s posebnim uvjetima rada, uključuje i poslove noćnog rada te se radnik na takav pregled također upućuje navedenom uputnicom RA-1.

*Veronika Laušin, dr. med.
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Zagreb*